

CULTUURVISIE

INHOUD

De culturele verbinding

1 Waarom een cultuurvisie?

2 Wat verstaan wij hier onder cultuur?

3 Het belang van cultuur!

4 Wat is de rol van de gemeente?

5 Speerpunten

Speerpunt 1: Samenwerken en verbinden

Speerpunt 2: Cultuurparticipatie

Speerpunt 3: Profilering en passend aanbod

6 Het begin van een vervolg

DE CULTURELE VERBINDING

In Hof van Twente vormt cultuur een brug tussen heden en verleden, tussen de mens en zijn omgeving. Bij ons gaat cultuur over collectieve rijkdom, een verbindende factor tussen mensen, jong en oud, met diverse achtergronden. En die verbindende factor is noodzakelijk voor een blijvende leefbaarheid binnen onze gemeente.

Cultuur geeft identiteit. Het gaat over inwoners die hun leven lang deelnemen aan de samenleving. Want het bevordert dat inwoners de mogelijkheid krijgen om vanuit eigen aanleg, interesse en mogelijkheden te participeren. Cultuur verrijkt en verruimt.

Onze missie is daarom: het ondersteunen en stimuleren van cultuuruitingen om verbinding tussen onze inwoners tot stand te brengen.

1 • WAAROM EEN CULTUURVISIE?

Voor u ligt de cultuurvisie van de gemeente Hof van Twente, die het belang onderstreept om blijvend te investeren in kunst en cultuur. Deze visie beschrijft hoe wij ons cultuurbeleid vormgeven vanuit eerder genoemde visie en missie.

In deze visie blikken we vooruit in de tijd aan de hand van drie speerpunten. Meer hierover leest u in paragraaf 5. Deze speerpunten zijn niet zomaar tot stand gekomen. We hebben hiervoor sessies georganiseerd met lokale organisaties op het gebied van kunst en cultuur en we hebben gebruikgemaakt van hun expertise. Onze gemeenteraad heeft ook actief meegedacht.

Door te verbinden, door samen te werken en door af te stemmen, wordt het geheel meer dan de som der delen. Niet alleen vanuit het lokaal belang, maar ook vanuit regionaal perspectief. Daarom sluiten we aan op het Cultuurprofiel Regio Twente: 'Ruimte voor verbeelding'.

De wereld om ons heen is dynamisch en 2030 is nog ver weg. Daarom maken we voortaan elke twee jaar een uitvoeringsplan waarin we komende en lopende activiteiten concreet maken, vooral in nauwe afstemming/samenwerking met de betrokken culturele instellingen.

Overigens hechten we eraan om te benadrukken dat we in Hof van Twente beschikken over een rijk en breed aanbod van toegankelijke, en ook onderscheidende voorzieningen en hoogwaardige kunst: zowel gemeente-breed als per kern. Dat is namelijk veel meer dan bekend is en er worden mooie resultaten mee bereikt (ook zonder dat we daar als gemeente een zware rol in hebben).

2 • WAT VERSTAAN WIJ HIER EIGENLIJK ONDER CULTUUR?

Deze cultuurvisie strekt zich uit over de volle breedte van het beleidsveld cultuur, met uitzondering van het cultureel erfgoed daar waar het gebouwen betreft en de cultuurlandschappelijke aspecten. De lokale omroep laten we in deze visie ook buiten beschouwing, aangezien momenteel gewerkt wordt aan een visie op lokale media. Daar waar we in deze visie over cultuur spreken, bedoelen we ook kunst.

Om precies te zijn, richt deze cultuurvisie zich op: informatievoorziening (bibliotheek), muziek- en cultuureducatie, theaterwerk (waaronder ook toneelverenigingen), cultuurhistorie (historische verenigingen en musea), kunst en cultuur (waaronder eveneens muziekverenigingen) en sociaal culturele accommodaties (Beaufort te Markelo, het Parochiehuis te Delden, De Reggehof in Goor en Herberg de Pol in Diepenheim).

3 • HET BELANG VAN CULTUUR

De waarde van cultuur voor inwoners en voor de maatschappij wordt steeds meer erkend. Dat laten allereerst de cijfers zien. In 2021 is 42% van de inwoners van Overijssel actief bezig met kunst en cultuur (tegenover 40% in Nederland). 46% van de inwoners van Overijssel maakt gebruik van culturele voorzieningen (2020) tegen 41% in Nederland. In Overijssel geeft 76% van de inwoners aan het aanbod van culturele voorzieningen voldoende vinden.

Individuele ontplooiing en sociale cohesie

Kunst en cultuur draagt bij aan sociale cohesie. Een popconcert, expositie of koorvereniging nodigt mensen uit elkaar op te zoeken in een theater- of museumzaal, in een repetitielokaal of op een festivalterrein. Daarnaast geven kunst en cultuur vorm aan ons gezamenlijk verleden, het geeft ons een gezamenlijke identiteit. Ook dragen kunst en cultuur bij aan 21-eeuwse vaardigheden als creatief denken en probleemoplossend vermogen.

Gezondheid en zingeving

Cultuur heeft ook een duidelijk effect op het welzijn van mensen. Zo heeft actieve cultuurparticipatie bijvoorbeeld een belangrijk positief effect op de vitaliteit, persoonlijke ontwikkeling, gezondheid en het welzijn van ouderen.

Zelfregie, participatie en samenredzaamheid

Door deelname aan participatieve kunst komen mensen in hun kracht en worden ze geactiveerd. Door ontmoeting en samenwerking tussen burgers worden gemeenschappen versterkt.

Economie, recreatie en toerisme

Gemeenten met een groot en gevarieerd aanbod aan cultuur zijn over het algemeen ook populaire woongemeenten. Dat heeft weer een economisch effect in de zin dat bedrijven zich graag vestigen daar waar hun medewerkers graag willen wonen. Ook draagt culturaanbod bij aan de toeristische aantrekkingskracht.

4 • WAT IS DE ROL VAN DE GEMEENTE?

Onze missie is het ondersteunen en stimuleren van cultuuruitingen om verbinding tussen onze inwoners tot stand te brengen. Dat is dan ook onze rol: ondersteunen en stimuleren. De invulling en de uitvoering van de culturele activiteiten ligt bij de culturele verenigingen of instellingen.

Uiteraard blijven wij culturele instellingen ondersteunen met subsidies. Culturele verenigingen en instellingen kunnen subsidie aanvragen voor activiteiten als deze bijdragen aan de speerpunten zoals in deze visie genoemd. In relatie tot de actuele subsidiekaders verwijzen we naar de Basisinfrastructuur en de subsidieregeling Cultuur op de website van de gemeente.

Wij hebben de ambitie om instellingen te ondersteunen bij het verwerven van cofinanciering. Cultuur is dynamisch en in beweging. We willen ruimte bieden aan nieuwe complementaire initiatieven, passend binnen onze ambities en visie op cultuur. Wij vinden het van belang om 'eigen kracht' te stimuleren, vanuit inwonersinitiatieven en kernen. Kunst en cultuur van en voor de inwoners.

Daarnaast willen wij accentverschuivingen realiseren binnen bepaalde subsidieregelingen, door subsidievoorwaarden aan te passen aan nieuw geformuleerde ambities en doelstellingen. Voor cultuur zijn landelijk en provinciaal verschillende publieke en private subsidieregelingen voor handen. Het is goed om in directe contacten met culturele instellingen te onderzoeken of zij voor dergelijke subsidieregelingen in aanmerking komen.

5 • SPEERPUNTEN

Speerpunt 1: Samenwerken en verbinden

Alle culturele organisaties binnen De Hof erkennen het belang van samenwerken. Er zijn al talloze mooie voorbeelden van samenwerking, zoals onder andere vanuit de CuBaHof, de bibliotheek en de Cultuur Coöperatie Diepenheim. Vanuit provinciaal en regionaal kader wordt het belang van samenwerking eveneens benadrukt, meer en nauwere samenwerking tussen culturele organisaties en daarbuiten (zie bijlage 1 'Regionaal en provinciaal cultuurbeleid'). We zijn ervan overtuigd dat verdere samenwerking leidt tot nóg betere culturele kwaliteit.

In samenspraak met betrokken partners specificeren en concretiseren we waar betrokkenen en gemeente meer samenwerking zinvol achten en hoe dat gestalte zou kunnen krijgen. Denk aan een betere afstemming van de podia onderling, van professionals en amateurs en van makers en podia of promotie. 'We moeten elkaar aanvullen in plaats van beconcurreren'.

Belangrijke aandachtspunten zijn verder:

- Stimuleren van samenwerking tussen jong en oud, tussen kernen, tussen cultuurgelijken en ongelijken (bijvoorbeeld met statushouders/ asielzoekers/ Oekraïners). Met als doel elkaar versterken en aanvullen;
- Stimuleren van gezamenlijke activiteiten door meerdere verenigingen, bijvoorbeeld door subsidie met doelgerichte samenwerking voor specifieke doelgroepen als randvoorwaarde;
- Stimuleren van gezamenlijke voorstellingen van meerdere samenhangende culturele verenigingen (leidt tevens tot kostenbesparing);
- Stimuleren van het onderling uitwisselen van faciliteiten en apparatuur, net als een bredere inzet van vrijwilligers ;

Speerpunt 2: Cultuurparticipatie

Cultuur moet voor iedereen toegankelijk zijn. We blijven inzetten op cultuureducatie voor het primair onderwijs en het stimuleren van cultuur in de kernen. We gaan méér inzetten op cultuurparticipatie door ouderen, kwetsbare inwoners en jeugd/jongeren. We gaan inzetten op eigen kracht van inwoners en kernen: kunst en cultuur van en voor inwoners. En we gaan kernen stimuleren een eigen cultuurprofiel te ontwikkelen.

Kerngericht

De eigenheid van de kernen wordt vaak genoemd en geroemd. Wij vinden gemeenschappelijk draagvlak voor het culturele aanbod binnen de kernen van belang. Daarom stimuleren wij om vanuit eigen kracht en regie per kern een cultuurprofiel te ontwikkelen. Het idee daarbij is dat de kern uitwerkt wat er aan basisvoorzieningen is (podium, vestiging bibliotheek, Home of Talents, historische verenigingen enz.), wat de plus is voor inwoners en toeristen en waar er al sprake is van samenwerking tussen organisaties en inwoners. In het profiel moet helder worden waar de kern zich de komende periode op gaat richten en vanuit welke ambitie. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van dit profiel laten we, vanuit de gedachte 'eigen kracht', zo dicht mogelijk bij de kernen. Vanuit de uitgewerkte profielen bekijken we wat aanvullend nodig is en beoordelen we de meerwaarde van nieuwe initiatieven.

Doelgroep jeugd/jongeren

Kunst en cultuur dragen bij aan de zogenaamde 21-eeuwse vaardigheden als creatief denken, probleemoplossend vermogen en media-wijsheid. Wanneer kinderen vroeg in aanraking komen met kunst en cultuur, levert dat uiteindelijk een slimmere, creatievere bevolking op. Bovendien draagt het bij aan persoonlijke ontwikkeling. En dit is van meerwaarde in een steeds veranderende samenleving, met technologische toepassingen, met een diversiteit aan inwoners, waarin veerkracht en een grote wendbaarheid van mensen wordt gevraagd. Wij vinden het van belang om ook op cultureel gebied in te zetten op jeugd, want de jeugd heeft de toekomst! Hoe jonger kinderen kennismaken met muziek en instrumenten, hoe makkelijker de jonge aanwas bij de verenigingen wordt.

De wijze waarop jeugd/jongeren bereikt kunnen worden, behoeft extra aandacht. Het moet aansluiten bij hun belevingswereld, zowel qua aanbod (bijv. interactieve activiteiten) als de wijze van communicatie (bijv. social media) is van belang.

Doelgroep ouderen

Initiatieven op het terrein van cultuurparticipatie door ouderen hebben een meerwaarde in termen van individuele ontplooiing, maatschappelijke participatie en gezondheid en welbevinden. Volgens de Raad voor Cultuur zouden overheden, in een vergrijzende samenleving, cultuurparticipatie door ouderen sterker moeten stimuleren, zeker als mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen.

Doelgroep kwetsbare inwoners

Onder kwetsbare inwoners kunnen diverse inwoners worden geschaard. In elk geval kan kunst en cultuur zorgen voor meer integratie, verbinding en identiteit. Cultuur heeft geen taal en helpt bij integratie van doelgroepen die het moeilijk hebben. Het is één van de kansen voor het verbeteren van sociale inclusie.

Speerpunt 3: Profilering en passend aanbod

We willen, door de nauwe samenwerking met HofMarketing, Hof van Twente nog aantrekkelijker maken voor inwoners en toeristen. De waarde van cultuur voor maatschappelijke vraagstukken is evident en die willen we meer benutten. Cultuur staat niet op zichzelf en heeft effect op mensen en economie. De profilering, voor onder andere toeristen, kan plaatsvinden vanuit de bestaande samenwerking met Hofmarketing.

We willen cultuur -meer dan voorheen- ook een bijdrage laten leveren aan ruimtelijke, economische en sociale vraagstukken. We zoeken nadrukkelijk nieuwe verbindingen en stimuleren dit met onze subsidievoorwaarden. We betrekken andere beleidsterreinen (bijv. sociaal domein, erfgoed, economie, recreatie/toerisme en plattelandsontwikkeling) om nader te onderzoeken waar kansen liggen. Daarnaast kan dit zorgen voor meer of andere bronnen voor (co-)financiering.

Bovenstaande verbindingen vergroten de meerwaarde van cultuur. Kunst in de ruimtelijke omgeving kan bijvoorbeeld de aantrekkelijkheid van de gemeente voor toeristen vergroten en sociale eenzaamheid onder jongeren of ouderen kan mogelijk worden verminderd door deelname aan culturele activiteiten.

6 • HET BEGIN VAN EEN VERVOLG

In deze nota is vanuit visie en samenwerking met betrokken partijen richting bepaald voor het cultuurbeleid van Hof van Twente. Een visiestuk brengt met zich mee dat er een vertaalslag moet worden gemaakt naar de uitvoering. Om meer concretisering aan te brengen in de visie willen we een uitvoeringsprogramma opstellen dat om de 2 jaar wordt aangepast.

Hiermee kunnen we ook mee bewegen met de steeds sneller veranderende samenleving. De insteek is dat we na vaststelling van deze cultuurvisie met diverse (culturele) partijen het uitvoeringsprogramma voor 2024-2026 gaan uitwerken. Op hoofdlijnen zijn er gesprekken geweest en die zijn ook meegenomen in deze visie, maar voor de meer gespecificeerde uitwerkingen is verdieping noodzakelijk. Denk onder andere aan de rol/kansen van de cultuurmakelaar(s) en HofMarketing.

